

Humane wetenschappen 2de graad

De studierichting Humane wetenschappen 2de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	2de graad
Finaliteit	D-finaliteit
Domein	Domeinoverschrijdend
Samenstelling	MD + cesuurdoelen

2. Korte beschrijving van de studierichting

Humane wetenschappen is een sterk theoretische studierichting in de doorstroomfinaliteit. Ze combineert een brede algemene vorming met filosofie, kunstbeschouwing, sociologie en psychologie. Leerlingen maken een begin met het filosoferen over de mens, de wereld rondom ons, het goede en het kwade, het geluk en de zin van het leven. Ze leren kijken en luisteren naar kunst en ze leren de vorm, de inhoud, de context en de functie van kunstwerken analyseren vanuit een kunsthistorisch kader. Tenslotte ontwikkelen leerlingen een wetenschappelijk sociologisch en psychologisch begrippenkader en leren ze verbanden zien met betrekking tot de hedendaagse samenleving en de mens. Daartoe maken ze kennis met klassieke psychologische en sociologische theorieën.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Humane wetenschappen tonen voor het geheel van de vorming inzicht in complexe leerinhouden, leggen vlot verbanden tussen leerinhouden en kunnen logisch redeneren. Ze verwerven complexere leerinhouden in een beperkt tijdsbestek.

Ze zijn in staat om op een analytische en wetenschappelijk manier te kijken naar mens en samenleving. Ze hanteren menswetenschappelijke en filosofische concepten op een abstracte manier. Ze verdiepen zich in filosofie, kunst, sociologie en psychologie en willen alle aspecten van het menselijk bestaan bestuderen en begrijpen.

4. Specifiek voor de studierichting

- Filosofie: filosofische begrippen, reflecteren over ethische stromingen en wijsgerige antropologische visies
- Kunstbeschouwing: analyseren van kunstuitingen in stromingen, periodes en samenlevingen
- Sociologie en psychologie: sociologische begrippen en maatschappelijke thema's; domeinen van ontwikkeling, persoonlijkheid

- Leerplan B+ voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen, Nederlands, Wiskunde

5. De modellessentabel

Algemene vorming	II,1	II,2	Specifieke vorming	II,1	II,2
Godsdienst	2	2	Filosofie	1	2
Aardrijkskunde	1	1	Kunstbeschouwing	1	0
Engels (B+)	2	2	Sociologie en psychologie	2	2
Frans (B+)	4	4			
Geschiedenis (B+)	2	2			
Lichamelijke opvoeding	2	2			
Natuurwetenschappen (B+)	3	3			
- Biologie	1	1			
- Chemie	1	1			
- Fysica	1	1			
Nederlands (B+)	4	4			
Wiskunde (B+)	4	4			
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming				II,1	II,2
Realisatie leerplandoelen Gemeenschappelijk Funderend Leerplan (GFL)				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming, ICT, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van het GFL onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

Suggesties complementair gedeelte^o	3	3
Artistieke vorming		
Duits		
ICT		
Mens & samenleving		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting		
- Schooleigen curriculum		
...		

^o Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lesuren van het complementair gedeelte, dan maken die lesuren samen met de relevante lesuren van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer in zwart aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lesuren aan een bepaald vak spenderen.		
- Wanneer eenzelfde leerplan van de specifieke vorming in dezelfde finaliteit voor meerdere studierichtingen		

geldt, dan wordt het vak in eenzelfde kleur gearceerd (bv. Sociologie en psychologie).

- In de D-finaliteit geldt voor een aantal vakken bovenop de minimumdoelen basisvorming en ter versterking van de basisvorming een beperkt aantal cesuurdoelen. In dat geval vind je bij de vakbenaming de toevoeging (B+).

6. Het leerplan Sociologie en psychologie

6.1 Krachtlijnen

- De mens en zijn interacties met anderen
- De mens en zijn verhouding tot de samenleving
- Maatschappelijke thema's en ontwikkelingen

6.2 Opbouw en inhoud

- Psychologie
 - De mens en zijn ontwikkeling
 - Persoonlijkheidsvorming
- Sociologie

Volgende inhoudten komen aan bod: opbouw van een sociologisch begrippenkader m.b.t. kenmerken van de hedendaagse samenleving: culturen, sociale structuren en rollenconflicten, socialisatie.

6.3 Mogelijke verdeling in de 2de graad

Je streeft naar een evenwichtige verdeling tussen de component psychologie en sociologie. Op basis van de keuzedoelen kan je het gewicht voor één van de componenten verzwaren.

Het is aangewezen om de onderdelen sociologie en psychologie in beide schooljaren aan bod te laten komen. Keuzedoelen en suggesties tot verdieping in de wenken bieden kansen tot het oriënteren van leerlingen naar de richting Humane wetenschappen of Welzijnswetenschappen na de tweede graad.

7. Het leerplan filosofie

7.1 Krachtlijnen

- Nadenken over het eigen karakter van de filosofie en haar relatie tot de wetenschappen
- Nadenken over waarheid en kennis vanuit filosofische benaderingen
- Nadenken over de mens vanuit filosofische benaderingen
- Nadenken over goed en kwaad vanuit filosofische stromingen
- Nadenken over de hoop en de zin van het leven

7.2 Opbouw

- Filosofische vaardigheden
- Filosofische domeinen
 - Kenleer en wetenschapsfilosofie: Wat kunnen we weten - eigenheid van filosofisch denken en vraag naar waarheid en kennis
 - Wijsgerige antropologie Wat is de mens?
 - Ethiek: wat moeten we doen en wat mogen we hopen?

Er is één leerplan Filosofie voor de richtingen Humane Wetenschappen en Maatschappij en Welzijnswetenschappen

8. Het leerplan Kunstbeschouwing

8.1 Krachtlijnen

- Kunst integreren in de persoonlijke ontwikkeling
- Kunst begrijpen
- Kunst waarderen

8.2 Opbouw

- Kunstbeschouwing en- ervaring
- Analyseren: Inzicht verwerven, analyseren en onderzoeken van kunst en kunstwerken
- Interpreteren: kunst vanuit verschillende perspectieven interpreteren en kunst waarderen

9. Infrastructuur

Cf. algemene vorming

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 2de graad

Humane wetenschappen	Maatschappij- en welzijnswetenschappen
Leerplan Sociologie en psychologie	Leerplan Sociologie en psychologie, te realiseren binnen een ruimer tijdsbestek
Leerplan Filosofie	Leerplan Filosofie, te realiseren binnen een ruimer tijdsbestek
Leerplan B+ voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen, Nederlands en Wiskunde	Leerplan basis voor Engels, Frans, Geschiedenis, Natuurwetenschappen en Wiskunde Leerplan B+ voor Nederlands

Inhoudelijke samenhang met studierichtingen van de 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met de volgende studierichtingen in de 3de graad

- Humane wetenschappen
- Welzijnswetenschappen

Humane wetenschappen	Welzijnswetenschappen
Algemene doorstroomcompetenties	
Generieke doorstroomcompetenties	
Historisch en cultureel bewustzijn	
Moderne talen	
Nederlands: algemene uitbreiding	
Engels en Frans: algemene uitbreiding	
Kunst en cultuur	
Kunstbeschouwing	
Filosofie	
Uitgebreide filosofie	Filosofie
Wiskunde	
Statistiek	Pakket uit statistiek

Gedragwetenschappen	
Algemene gedragwetenschappen	Uitgebreide algemene gedragwetenschappen
Sociale wetenschappen	
Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen	Samenleving en politiek: pakket uit sociale en humane wetenschappen
	Sociale aspecten van recht
Biologie	
	Fysiologie en anatomie van de mens

De inhoudelijke samenhang tussen studierichtingen van de 2de en de 3de graad is indicatief voor hoe het curriculum wordt opgebouwd van de 2de naar de 3de graad en welke elementen vanuit specifieke minimumdoelen indalen in de 2de graad. De voorziene opbouw heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken. De ontwikkeling van leerlingen doorheen de tweede graad verloopt soms onvoorspelbaar. Daarom zal het belangrijk zijn om de mogelijkheden en kansen van leerlingen zo ruim mogelijk te houden.

Doorstroomprofiel na de 3de graad

Humane wetenschappen	Welzijnswetenschappen
Geesteswetenschappen Archeologie en Kunstwetenschappen, Geschiedenis, Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht, Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen	
Natuurwetenschappen / Gezondheidszorg	Natuurwetenschappen Sociale gezondheidswetenschappen / Gezondheidszorg
Sociale wetenschappen Psychologie en Pedagogische wetenschappen / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind), Sociaal-agogisch werk Gecombineerde studiegebieden (Global communication, International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen), Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs / Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (Journalistiek, Communicatiemanagement)	Sociale wetenschappen Psychologie en Pedagogische wetenschappen (m.u.v. psychologie) / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind, Sport en bewegen), Onderwijs, Sociaal-agogisch werk

Het doorstroomprofiel maakt een koppeling met de meest logische vervolgopleidingen per studierichting en ondersteunt zo de selectie van bepaalde wetenschapsdomeinen waarvoor specifieke minimumdoelen werden ontwikkeld. Het is in de eerste plaats een werkdokument voor het ontwikkelproces van de specifieke minimumdoelen. Het doorstroomprofiel heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken.

Bij het vastleggen van de doorstroomprofielen zijn in de eerste plaats hele studiegebieden geselecteerd. Wanneer binnen een bepaald studiegebied enkel een selectie van opleidingen relevant is, dan staat die selectie tussen haakjes na het studiegebied opgesomd.

De studiegebieden zijn gebundeld op basis van inhoudelijke samenhang. Een schuine streep binnen een cluster (/) verduidelijkt of het gaat om academische of professionele bacheloropleidingen: links van de schuine streep staan de academische bacheloropleidingen en rechts ervan de professionele bacheloropleidingen.